

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Ciumaș, Valentina Șepelenco împotriva lui Alexandr Navitaniuc, intervenienți accesorii Rostislav Navitaniuc, Iulia Malamaș, Primăria or. Șoldănești, notarul Iurie Pietraru privind eliberarea terenului ocupat abuziv, demolarea construcțiilor,

împotriva încheierii din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord

*(Dosarul nr. 2r-383/25
NR. PIGD 2-16109332-01-2r-20102025)*

Cererea de apel restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:
Judecătoria Orhei, sediul Rezina (N. Chirilov)
Curtea de Apel Nord (E. Grumeza, N. Costăș, I. Parii)

03 decembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 03 mai 2016, Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Navitaniuc privind eliberarea terenului ocupat abuziv și obligarea demolării construcțiilor ilegale, anularea deciziei nr.2/21 din 01 martie 2016 a Consiliului orașenesc Șoldănești. (f.d.1-2, vol. 1)

2. La 09 noiembrie 2016, 31 iulie 2017 și 07 martie 2018, Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco au depus cereri de concretizare a acțiunii inițiale, ultimele solicitări fiind anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești cu nr.2/21 din 01 martie 2016 cu privire la formarea bunului imobil și aprobarea planului geometric al bunului nou format, a deciziei nr.5/7 din 13 iulie 2016 cu privire la vânzarea-cumpărarea unui sector de teren adiacent, recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr.199 din 05 decembrie 2016, încheiat între Iulia Malamaș și Primăria or. Șoldănești, înregistrat cu nr.5801 în actele notariale la notarul Iurie Petraru, contractului de vânzare-cumpărare nr.1408 din 16 martie 2017, încheiat între Iulia Malamaș și Rostislav Navitaniuc; obligarea pârâtului Alexandr Navitaniuc să demoleze gardul, construcțiile neautorizate, nelegal amplasate de către el pe sectorul de drum acaparat abuziv și ilegal cu aducerea terenului la poziția inițială; încasarea de la Primăria Șoldănești în beneficiul reclamantilor a prejudiciului moral în valoare de 50000 de lei. (f.d.75, 174-175, vol.1; f.d. 2-3, vol.2).

3. Prin încheierea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, Rostislav Alexandr Navitaniuc s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Alexandr Navitaniuc (f.d.195-199, vol.1).

4. Prin încheierea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, notarul Iurie Petraru s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu. (f.d.97-102, Vol.3)

5. Prin încheierea din 29 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a constatat competența Judecătoriei Orhei, sediul Central la judecarea cauzei nr.3ca-16/2021 de contencios administrativ, cu remiterea spre examinare a cauzei la Judecătoria Orhei, sediul Central. (f.d.193-197, vol. 3)

6. Prin încheierea din 27 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, pretenția cu privire la obligarea pârâtului Alexandr Navitaniuc sa demoleze gardul, construcțiile neautorizate, nelegal amplasate de către el pe sectorul de drum acaparat abuziv și ilegal cu aducerea terenului la poziția inițială, din cauza nr.3ca-16/2021, în acțiunea de contencios administrativ la cererea de chemare în judecata depusă de Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco împotriva lui Alexandr Navitaniuca, Rostislav Navitaniuc, Primăriei or. Șoldănești, Consiliului or. Șoldănești, Iuliei Malamaș, intervenient accesoriu Alexandr Navitaniuc și notarul Iurie Pietraru, cu privire la anularea deciziilor Consiliului orășenesc Șoldănești, recunoașterea nulității contractelor de vânzare - cumpărare, obligarea demolării gardului, construcției neautorizate, cu aducerea terenului la poziția inițială, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, s-a separat într-un proces aparte. (f.d. 200-202, vol. 3)

7. Prin încheierea din 24 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a constatat competența Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești – instanța specializată în materie civilă, pentru examinarea pretenției reclamantilor privind obligarea la eliberarea terenului public ocupat abuziv, prin demolarea construcțiilor ilegale cu aducerea terenului la poziția inițială. Cauza separată s-a restituit spre judecare instanței specializate în materie civilă – Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești (f.d.218-224, Vol.3).

8. Prin hotărârea din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco .

S-a obligat Alexandr Navitaniuc și Iulia Malamaș să elibereze terenul public ocupat abuziv cu demolarea construcțiilor ilegale și aducerea terenului la poziția inițială. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate. (f.d.175, 203-217, Vol.4).

9. La 25 februarie 2025, Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco au declarat apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia în latura în care instanța de fond a respins pretențiile invocate în acțiune (f.d.194-195, Vol.4).

10. La 18 martie 2025, Primăria or. Șoldănești, reprezentată de avocatul Igor Serotila a declarat apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia (f.d.192, Vol.4).

11. La 19 martie 2025, Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu a declarat apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia (f.d.186-187, Vol.4).

12. Prin încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu, Primăria or. Șoldănești, reprezentată de avocatul Igor

Serotila și de Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

S-a acordat apelantului Alexandr Navitaniuc termen-limită pentru lichidarea neajunsurilor și anume: înregistrarea apelului motivat cu semnătură olografă sau electronică avansată calificată, în copii pentru toți participanții la proces, prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 212,50 de lei, în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Nord până la data de 19 iulie 2025, inclusiv.

S-a acordat apelantei Primăriei or. Șoldănești termen-limită pentru lichidarea neajunsurilor și anume: înregistrarea apelului motivat cu semnătură olografă sau electronică avansată calificată, în copii pentru toți participanții la proces, în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Nord până la data de 19 iulie 2025, inclusiv.

S-a acordat apelanților Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco termen-limită pentru lichidarea neajunsurilor și anume: înregistrarea dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei și a taxei de stat în mărime de 727,84 de lei, achitată în mod solidar, în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Nord, până la 19 iulie 2025, inclusiv.

S-a explicat apelanților, că dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul și locul stabilit, apelurile nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite (f.d.3-4, Vol.V).

13. La 15 iulie 2025, Simion Ciumaș și Valentina Șepelenco, reprezentați de avocatul Ina Cepoi au depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia (f.d.32-49, Vol.V).

14. La 21 iulie 2025, Primăria or. Șoldănești, reprezentată de avocatul Igor Serotila a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a acțiunii (f.d.50-56, Vol.V).

15. Prin încheierea din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord, s-a restituit apelul declarat de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina (f.d.57-58, Vol.V).

16. La 02 octombrie 2025, Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d.65-70, Vol.V).

17. În susținerea cererii de recurs, recurentul a invocat dezacordul cu încheierea din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord, care în opinia sa este neîntemeiată, pronunțată cu încălcarea dispozițiilor Codului civil,

Codului de procedură civilă și a garanțiilor prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

18. Subsecvent, recurentul a enunțat că instanța de apel a reținut în mod eronat că el nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 20 iunie 2025, fără a verifica dacă aceasta a fost efectiv comunicată și recepționată.

19. Or, deși avizul de recepție poartă semnătura altei persoane – Iulia Malamaș –, instanța de apel a considerat, în mod eronat, că actul i-a fost comunicat lui, deși la dosar nu există nicio probă care să confirme că el a luat personal cunoștință de conținutul încheierii.

20. Totodată, recurentul a susținut că deși copia actului a fost expediată avocatului Ala Boicu prin e-mail, mesajul a fost redirecționat automat în dosarul „spam”, aspect confirmat prin explicațiile depuse și care, nu este imputabil reprezentantului său. În aceste condiții, instanța de apel nu s-a asigurat de respectarea procedurii de comunicare prevăzute de art. 22 al Codului civil și art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora notificarea produce efecte numai din momentul în care ajunge efectiv la destinatar și poate fi accesată de acesta.

21. Astfel, în mod greșit, Curtea de Apel Nord a echivalat simpla expediere electronică cu dovada recepționării, deși, conform legii, confirmarea primirii reprezintă o condiție esențială a valabilității comunicării. Această interpretare formalistă, prin care s-a dedus automat că actul judecătoresc a fost recepționat, contravine principiului dreptului la un proces echitabil și accesului efectiv la o instanță, garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

22. De asemenea, în opinia recurentului, instanța de apel a omis să examineze posibilitatea prelungirii sau repunerii în termenul de procedură, deși art. 110–116 din Codul de procedură civilă prevăd expres că termenul poate fi suspendat, prelungit sau repus dacă partea dovedește motive întemeiate care au împiedicat îndeplinirea actului procedural.

23. Din probele anexate la recurs – respectiv extrasul din fișa medicală nr. 5973 din 25 august 2025 – rezultă că avocatul Ala Boicu s-a aflat în incapacitate temporară de muncă în perioada 15 iulie – 25 august 2025, necesitând tratament ambulatoriu, cu restricționarea activității profesionale și limitarea solicitărilor vizuale. Cum termenul pentru depunerea apelului motivat expira la 18 iulie 2025, perioada de boală a avocatului constituie o cauză obiectivă, independentă de voința sa, care justifică repunerea în termen, în conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă. Neanalizând aceste circumstanțe și respingând formal apelul ca neînaintat, Curtea de Apel Nord a aplicat dispozițiile legale într-un mod rigid, afectând substanțial dreptul său de a beneficia de o examinare efectivă a cauzei sale.

24. Prin urmare, având în vedere lipsa dovezii comunicării efective a încheierii din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, motivele medicale justificate ale reprezentantului său și caracterul disproporționat al sancțiunii procedurale aplicate, încheierea din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord este neîntemeiată și contrară dispozițiilor art. 22 al Codului civil, art. 100, art. 110–116, art. 369 alin. (2) și art. 432 ale Codului de procedură civilă, precum și art. 6 CEDO, motiv pentru care urmează a fi casată cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Nord pentru punerea pe rol a apelului declarat.

25. La 20 octombrie 2025, în adresa Primăriei și Consiliului or. Soldănești, a lui Simion Ciumaș și Valentinei Șepelenco, precum și a notarului Iurie Pietraru a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu.

26. Până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs depuse de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu, intimații nu au depus referințe în care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de recurent.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 10 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.”

28. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

29. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

30. Art.75 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) În proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

(2) Procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de

către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari.

(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

31. Art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

32. Art.105 alin. (5) și (6) din Codul de procedură civilă:

„(5) Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

(6) Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmîneze citația sau înștiințarea o va înmîna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmîneze destinatarului cît mai curînd posibil.”

33. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

34. Art. 111 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.”

35. Art. 112 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă:

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

36. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

37. Art.115 din Codul de procedură civilă:

„La cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.”

38. Art.116 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

39. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

40. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților”.

41. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

42. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

43. Art. 365 alin. (1) lit. d) și alin.(4) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cererea de apel se indică:

d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul;

(4) La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat, dacă apelul se impune cu taxă, și/sau a taxei de timbru.”

44. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbr, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

45. Art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

46. Art.428 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

47. Art.22 alin. (1), (3), (4) lit.a)-d) și alin. (5) al Codului civil:

„(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(3) Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întîrziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

a) cînd este predată destinatarului;

b) cînd este predată la adresa poștală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică;

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau

d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întîrziere.

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întîi.”

48. Art. 48 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronica și serviciile de încredere:

„(1) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

(2) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.”

MOTIVAREA INSTANȚE

49. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu s-a conformat dispozițiilor art.425 al Codului de procedură civilă și a declarat în termen recursul la 02 octombrie 2025, în condițiile în care copia încheierii din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord, i-a fost notificată avocatului Ala Boicu, prin e-mail, la 25 septembrie 2025, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.61, Vol. V).

50. Coroborând dispozițiile art. 427 lit. a), art. 364 alin. (1), art. 365 alin. (1) lit. d) și alin.(4), art. 368, art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia Curții de Apel Nord referitoare la faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, date prin încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord și respinge argumentele recurentului invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

51. Or, din materialele cauzei rezultă că, pe parcursul examinării prezentei cauze în instanța de apel, Alexandr Navitaniuc, a fost reprezentat de avocatul Ala Boicu în baza mandatului Seria MA nr.2172429 din 18 martie 2025 (f.d.185, Vol.4).

52. La 19 martie 2025, Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu a declarat apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând casarea acesteia (f.d.186-187, Vol.4).

53. Prin încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

S-a acordat apelantului Alexandr Navitaniuc termen-limită pentru lichidarea neajunsurilor și anume: înregistrarea apelului motivat cu semnătură olografă sau electronică avansată calificată, în copii pentru toți participanții la proces, prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 212,50 de lei, în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Nord până la data de 19 iulie 2025, inclusiv.

S-a explicat apelantului, că dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul și locul stabilit, apelul nu va fi considerat depus și va fi restituit (f.d.3-4, Vol.V).

54. Încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, în conformitate cu dispozițiile art.100 alin. (1) și art. 105 alin. (5) și (6) din Codul de procedură civilă, la 25 iunie 2025, a fost expediată de către instanța de apel, reprezentantului lui Alexandr Navitaniuc, avocatului Ala Boicu, prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail, indicată de acesta în mandatul avocațial enunțat, iar la 26 iunie 2025, la adresa de domiciliu a recurentului Alexandr Navitaniuc, care a fost recepționată la 01 iulie 2025, fapte confirmate prin extrasele de pe poșta electronică, scrisoarea de expediere a actului judecătoresc și avizul de recepție, anexate la materialele cauzei (f.d.5-6, 17, Vol.V).

55. Astfel, prin prisma art.100 alin. (1) și art. 105 alin. (5) și (6) din Codul de procedură, și având în vedere că la 25 iunie 2025, reprezentantul lui Alexandr Navitaniuc, avocatul Ala Boicu, iar la 01 iulie 2025 Alexandr Navitaniuc au recepționat copia încheierii din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că apelantul a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel în încheierea nominalizată, însă într-un mod nejustificat, nu a întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a executa indicațiile date de instanța de apel, deși avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă ignorat de aceasta și reprezentantul său.

56. Or, în sensul art.112 din Codul de procedură civilă în coroborare cu art. 48 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronica și serviciile de încredere și art.22 alin. (1), (3), (4) și alin. (5) al Codului civil, și reieșind din încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, Alexandr Navitaniuc, urma să prezinte cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, până la data de 18 iulie 2025, inclusiv.

57. Aici, instanța de recurs menționează că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va

cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

58. Prin urmare, în lipsa acestor mențiuni, de rând cu anexarea extraselor de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, se atestă faptul că reprezentantului apelantului, avocatului Ala Boicu i-a fost notificată încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, prin e-mail, la 25 iunie 2025, iar această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis, se încadrează în rigorile art. 100 alin.(1) al Codului de procedură civilă în coroborare cu art. 48 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronica și serviciile de încredere și art.22 alin. (1), (3), (4) lit.c) și alin. (5) al Codului civil.

59. Astfel, era obligațiunea reprezentantului lui Alexandr Navitaniuc, avocatului Ala Boicu de a-și verifica în mod sistematic și cât mai frecvent poșta electronică, inclusiv compartimentul „SPAM” în vederea recepționării încheierii din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord și prezentării în termenul acordat a cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat.

60. De asemenea, reieșind din materialele cauzei, instanța de recurs constată că în conformitate cu art.100 alin. (1) în coroborare art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă, încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, a fost recepționată la 01 iulie 2025 de la oficiul poștal de către soția lui Alexandr Navitaniuc, Iulia Malamaș, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.17, Vol.V).

61. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar apelantul Alexandr Navitaniuc și reprezentantul acestuia, avocatul Ala Boicu, fiind părți interesate în soluționarea prezentei cauze, urmau să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să se intereseze de soarta dosarului la intervale rezonabile de timp și să îndeplinească în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord.

62. Or, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești, care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și

acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

63. Curtea de Apel Nord a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i lui Alexandr Navitaniuc și reprezentantului acestuia, avocatului Ala Boicu posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale, care însă nu au dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale.

64. Aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterând notează că pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel Alexandr Navitaniuc, a fost reprezentată de avocatul Ala Boicu, care este o persoană abilitată și calificată, jurist, dispune de licență de avocat și se prezumă că cunoaște prevederile legale referitoare la modul și termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii judecătorești, iar conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, trebuie să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta. De altfel, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.

65. Astfel, Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu, din data notificării copiei încheierii din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord, 25 iunie 2025 și până la data limită pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii achitării taxei de stat, 18 iulie 2025, a avut termen real și suficient, întru realizarea acțiunilor procesuale necesare în vederea apărării drepturilor și intereselor sale legitime.

66. De altfel, cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat nu au fost prezentate instanței de apel nici până la 16 septembrie 2025, ziua emiterii încheierii de Curtea de Apel Nord, prin care a fost restituit apelul declarat de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu împotriva hotărârii din 19 februarie 2025 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

67. În ceea ce privește prelungirea termenului de procedură stabilit de instanța de judecată și repunerea în termenul de procedură, în sensul art. 115 și art. 116 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că instanța de apel nu putea dispune prelungirea sau repunerea în termen din oficiu, în lipsa unei cereri exprese formulate de partea interesată. Potrivit legii, asemenea măsură poate fi dispusă doar la solicitarea participantului la proces, motivată și susținută prin probe care să demonstreze imposibilitatea obiectivă de a îndeplini actul procedural.

68. În speță, Alexandr Navitaniuc sau reprezentantul acestuia, avocatul Ala Boicu nu a depus anterior pronunțării încheierii din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord o cerere privind prelungirea termenului de procedură

stabilit de instanța de judecată sau de repunere în termen și nici nu a informat instanța de apel despre starea medicală invocată ulterior, motiv pentru care Curtea de Apel Nord nu avea obligația legală de a examina din oficiu asemenea circumstanțe.

69. În același timp, având în vedere că, potrivit art. 115 și 116 din Codul de procedură civilă, cererea de repunere în termen trebuia adresată instanței de apel – unica competentă să o examineze –, instanța de recurs nu se poate pronunța asupra acestei solicitări, întrucât în faza recursului se verifică exclusiv legalitatea încheierii contestate, iar chestiunea repunerii în termen nu a făcut obiectul analizei instanței de apel.

70. Prin urmare, susținerile recurentului privind omisiunea examinării repunerii în termen nu pot fi reținute.

71. Așadar, reiterând dispozițiile coroborate ale art. 10 alin. (1), (2), art.56 alin. (3) și art. 61 alin. (1), art. 110, 113 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Alexandr Navitaniuc, precum și reprezentantul acestuia, avocatul Ala Boicu nu au depus diligența necesară în vederea executării în termenul acordat a încheierii din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord.

72. În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel corect și legal a restituit apelul declarat de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu.

73. Respectiv, instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel, în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

74. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

75. Prin urmare, instanța de recurs cataloghează ca nefondat și respinge argumentul recurentului precum că, prin restituirea cererii de apel, instanța ierarhic inferioară i-a fi încălcat dreptul la un proces echitabil și accesul liber la justiție, garantate de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 și 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, or, recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptul la un proces echitabil și accesul liber la justiție, în condițiile în care personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

76. Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs apreciază întemeiată poziția Curții de Apel Nord referitoare la faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 20 iunie 2025 a Curții de Apel Nord și prin urmare, corect a dispus restituirea cererii de apel depuse de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu.

77. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea contestată, care face obiectul prezentului recurs.

78. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge recursul declarat de Alexandr Navitaniuc, reprezentat de avocatul Ala Boicu.

Menține încheierea din 16 septembrie 2025 a Curții de Apel Nord, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Ciumaș, Valentina Șepelenco împotriva lui Alexandr Navitaniuc, intervenienți accesorii Rostislav Navitaniuc, Iulia Malamaș, Primăria or. Șoldănești, notarul Iurie Pietraru privind eliberarea terenului ocupat abuziv, demolarea construcțiilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu